

Geef ons meer geloof

2 oktober 2022, Theo Brock (Habakuk 1,2-3; 2,2-4; Lucas 17,3 -10)

De Bijbellezingen van vandaag draaien enerzijds om onze kwetsbaarheid en anderzijds om de bemoediging van het geloof en de bereidheid hiervoor dienstbaar te zijn.

We nemen vele beslissingen in ons leven en streven naar zelfbeschikking en zelfverwerkelijking, ook als geloofsgemeenschap. In dat streven zit veel goeds, laat dat duidelijk zijn. Maar we hebben niet alles in de hand, vroeg of laat botsen we op onze grenzen en loopt het leven anders dan we misschien verwacht hadden: iemand laat ons in de steek, we worden ziek, de financiële armslag wordt steeds kleiner, o.a., door de energiecrisis. Dat laatste geldt ook voor onze geloofsgemeenschap waardoor het steeds moeilijker wordt deze kerk en aangrenzende gebouwen te onderhouden.

Hoe kwetsbaar of wanhopig we ook zijn, er zit in ieder mens, en ook in onze geloofsgemeenschap, een visioen van een mooiere wereld en groeikracht verscholen, zo houden de lezingen van vandaag ons voor. We worden vandaag overigens ook op onze plaats gezet in de evangeliëlezing. We worden gepromoveerd tot 'knechten' van Gods Koninkrijk. Zij we hiertoe bereid?

Als God liefde is, hoe kan Hij dan onheil en onrecht laten gebeuren? Waarom is er oorlog in Oekraïne? Waarom stapelen in ons land de crisissen zich op? Waarom is er ellende? Waarom.....vult u zelf maar in.

We kunnen soms door angst en onzekerheid bevangen worden. Dat merken we ook in de eerste lezing. Ellende is blijkbaar van alle tijden. Daarom voelt het alsof de profeet Habakuk ook ons vertegenwoordigt. Ook wij kunnen worstelen met kwetsbaarheid: niet alleen persoonlijk, maar ook onze lokale geloofsgemeenschap. De beperkte financiële armslag van de Antonius van Padua-locatie dwingt misschien tot ingrijpende keuzes. Wat Habakuk voelt en zegt, dat kunnen onze gevoelens en woorden zijn.

De profeet durft wezenlijke vragen bij de Eeuwige neer te leggen. En door dat te doen ontdekt hij dat deze vragen uiteindelijk terugleiden naar hemzelf. De onvermijdelijke vraag wordt gesteld: *Wat doe ik zelf? Waarin durf ik zelf te geloven? Verlam ik mezelf door pessimisme en sluit ik zo elke vorm van genade buiten?*

Habakuk gebruikt de Eeuwige als klankbord. Hierdoor krijgt hij inspiratie om zijn visioen, zijn ideaalbeeld, op te schrijven. Een hoopgevend inzicht. Een visioen geeft immers uitzicht, zicht op toekomst. Wie een toekomstvisie verwoordt, wordt zelf actief en kan zo zichzelf vooruit helpen en een inspiratiebron zijn voor anderen. Ook kan die zoektocht een leerschool worden om zaken die niet te voorkomen zijn, of eigen tekortkomingen, een plaats te geven. Dat geeft ruimte om nieuwe wegen te ontdekken.

Hoe is dat voor ons, voor U en mij, voor onze geloofsgemeenschap? Gaan wij in op de uitnodiging om ons visioen op te schrijven, die het goede behoudt en het nieuwe onderzoekt door er woorden en daden aan te geven?

Hoop en het vertrouwen in een betere toekomst zijn van oudsher belangrijke pijlers van de christelijke geloofstraditie. Maar wat betekent die christelijke geloofstraditie anno 2022 voor ons? We leven in een tijd waarin het geloof in een almachtig opperwezen, of de onfeilbaarheid van het instituut kerk, niet meer vanzelfsprekend is. De kern van geloven draait gelukkig niet om absolute waarheden en een opgelegd plichtsbesef. Kern van alle geloof is een fundamenteel vertrouwen in genade. Genade ons gegeven door de Eeuwige, die in wezen liefde is. Genade in de sfeer van: "ik en ook jij mogen er zijn, zijn welkom, hoe onvolledig en niet-volmaakt we ook zijn". Geloven in het geschenk van genade omhelst een gezond vertrouwen in anderen. Geloven is ook het bewustzijn dat u en ik, ja iedereen en dus ook onze geloofsgemeenschap, genade en inspiratie mogen en kunnen ontvangen om zo weer op weg geholpen te worden.

Dat brengt me bij de evangelielezing van vandaag. De apostelen vragen wanhopig aan Jezus "Geef ons meer geloof"? Ze waren namelijk ontmoedigd doordat ze niet begrepen en tegengewerkt werden. Als antwoord hierop moeten ze het doen met Jezus' opdracht tot verzoening en vergeving. Is het dan niet gewoon menselijk dat ze daardoor aan hun missie gingen twifelen? Daarom verzochten ze "Geef ons meer geloof".

Als reactie daarop spreekt Jezus zijn leerlingen eerst moed in met het beeld van een geloof zo klein als een mosterdzaadje. Ook als je een geloof hebt zo klein als een mosterdzaadje dan kan dat uitgroeien, zo betoogt Hij. Hierdoor kun je boven jezelf uitstijgen zodat je als het ware een reusachtige moerbeiboom kunt verplaatsen. Dat is natuurlijk een typische, in onze ogen overdreven, Oosterse beeldspraak. Wij nuchtere Nederlanders zouden zeggen: Niet bij de pakken neerzitten, alle beetjes helpen.

Het evangelie sluit af met, op het eerste gezicht, moeilijk te verteren woorden: "Wanneer ge alles hebt gedaan wat u opgedragen werd, zegt dan: wij zijn maar gewone knechten; wij hebben alleen maar onze plicht gedaan." We kunnen geïrriteerd raken door deze woorden waarin we tot nederige knechten gereduceerd worden die hun plicht hebben te doen. Heeft niet elke mens het verlangen naar erkenning en waardering?

Maar toch, is het welbeschouwd vreemd dat Jezus ons in de evangelielezing vergelijkt met 'knechten'? Dat is misschien zo gek nog niet, want wie is de eerste knecht, en tegelijk de meest nederige, die zelfs zijn leven gegeven heeft voor zijn idealen? Wie heeft gezegd 'wie de eerste wil zijn, moet de dienaar van allen zijn'? Jezus zocht geen status en aanzien. Wie een leerling van Jezus wil zijn, moet dus knecht worden, let wel ieders dienaar maar niemands slaaf.

Het visioen van Jezus is dat wij daartoe in staat zijn, al is het met vallen en opstaan. Hoe beperkt we ook zijn, dat visioen kunnen we proberen in te kleuren.